

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 15.10.2019
COM(2019) 466 final

2019/0233 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

**milles käsitletakse Eurocontroli laiendatud komisjonis Euroopa Liidu nimel võetavat
seisukohta marsruudi navigatsioonitasude kulubaasi kehtestamise ja ühikumäära
arvutamise põhimõtete ning marsruudi navigatsioonitasude süsteemi tingimuste ja
maksetingimuste kohaldamise kohta**

(EMPs kohaldatav tekst)

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolevas ettepanekus käsitletakse otsust, millega määratakse kindlaks seisukoht, mis võetakse liidu nimel enne Eurocontroli laiendatud komisjoni istungjärku 28. novembril 2019 seoses marsruudi navigatsioonitasude süsteemi kohaldamise tingimuste (edaspidi „kohaldamistingimused“) ning marsruudi navigatsioonitasude kulubaasi kehtestamise ja ühikumäärade arvutamise põhimõtete (edaspidi „põhimõtted“) ajakohastamist käsitlevate õigusaktide (edaspidi „kavandatud õigusaktid“) kavandatud vastuvõtmise kohta.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. Marsruudi navigatsioonitasusid käsitlev mitmepoolne kokkulepe

Marsruudi navigatsioonitasusid käsitleva mitmepoolse kokkuleppe (edaspidi „kokkulepe“)¹ eesmärk on kehtestada ühine marsruudi navigatsioonitasude süsteem. Kokkuleppe artikli 1 kohaselt leppisid osalisriigid kokku, et nad võtavad vastu ühise poliitikasuuna marsruudil aeronavigatsiooniseadmete kasutamise ja osutatavate aeronavigatsiooniteenuste eest võetavate tasude (edaspidi „marsruudi navigatsioonitasud“) kohta nende pädevusse kuuluvates lennuinfopiirkondades. Seega otsustasid nad luua ühise süsteemi marsruudi navigatsioonitasude kehtestamiseks ja kogumiseks ning kasutada selleks Eurocontroli teenuseid. Kokkuleppe artikli 3 kohaselt on Eurocontroli laiendatud komisjoni ülesanne luua marsruudi navigatsioonitasude ühine süsteem.

Kokkuleppe jõustus 1986. aastal.

Kõik liikmesriigid on kokkuleppe osalised².

2.2. Eurocontroli laiendatud komisjon

Vastavalt kokkuleppe artikli 3 lõikele 2 Eurocontroli laiendatud komisjon:

- (1) kehtestab marsruudi navigatsioonitasude arvutamiseks kulude hindamise põhimõtted;
- (2) töötab välja marsruudi navigatsioonitasude arvutamiseks kasutatava valemi;
- (3) iga maksustamisperioodi jaoks kiidab heaks määra, mille ulatuses tuleb kulud katta;
- (4) määrab kindlaks arvestusühiku, milles marsruudi navigatsioonitasusid väljendatakse;
- (5) määrab kindlaks süsteemi kohaldamise tingimused, sealhulgas maksetingimused ning ühikumäärad ja tariifid ning ajavahemiku, mille jooksul neid kohaldatakse;
- (6) määrab kindlaks marsruudi navigatsioonitasudest vabastamise põhimõtted.

Eurocontroli liikmesriikidel ja osalisriikidel, kes ei ole Eurocontroli liikmesriigid, on igal juhul üks hää. Vastavalt kokkuleppe artikli 6 lõike 1 punktile a otsustab laiendatud komisjon ühehäälselt küsimuste üle, mis hõlmavad marsruudi navigatsioonitasude arvutamisel aluseks võetavate kulude hindamist (kokkuleppe artikli 3 lõike 2 punkt a) ja kohaldamistingimusi (kokkuleppe artikli 3 lõike 2 punkt e) ning need otsused on siduvad kõikidele osalisriikidele. Kui ühehäälselt otsust ei saavutata, võtab laiendatud komisjon otsuse vastu kahekolmandikulise häälteenamusega; iga osalisriik, kes ei saa ülekaalukat riiklikel

¹ <https://www.eurocontrol.int/sites/default/files/article/attachments/multilateral-agreement-relating-to-route-charges.pdf>

² Lisaks ELi liikmesriikidele on kokkuleppeosalised Albaania, Armeenia, Bosnia ja Hertsegoviina, Gruusia, Moldova Vabariik, Montenegro, Monaco, Norra, Põhja-Makedoonia, Šveits, Türgi ja Ukraina, ning nad on kokkuleppe ratifitseerinud.

põhjustel sellist otsust kohaldada, esitab laiendatud komisjonile seletuskirjas selle põhjused (kokkuleppe artikli 6 lõike 1 punkt a).

2.3. Laiendatud komisjoni kavandatud õigusaktid

Laiendatud komitee teeb kavandatud õigusaktide kohta otsused kirjaliku menetluse teel, kuid mitte hiljem kui oma 113. istungjärgul 20.–21. novembril 2019.

Kavandatud õigusaktide eesmärk on tagada jätkuv kooskõla ELi eeskirjadega ühtse Euroopa taeva algatuse tulemuslikkuse kava ja tasude süsteemi kohta, eelkõige 11. veebruari 2019. aasta määrusega (EL) nr 2019/317,³ mida kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2020 algavast kolmandast võrdlusperioodist (2020–2024).

Põhimõtete eelnõus nähakse jätkuvalt ette kaks võimalikku varianti kulude ja ühikumäärade arvutamiseks: kas kõikide kulude katmine või kindlaksmääratud kulude katmine. Kavandatud muudatused sisaldavad järgmist avaldust: „Osalisriigid, kes kohaldavad Euroopa Liidu vastuvõetud eeskirju ühtse Euroopa taeva tulemuslikkuse kava ja tasude süsteemi kohta, loetakse olevat kooskõlas EUROCONTROLi poolt neis küsimustes vastu võetud eeskirjadega.“ Kavandatud õigusaktides ei käsitleta järgmisi küsimusi, mille üksikasjad on sätestatud ELi õigusaktides:

- (1) tingimused, mille korral võib kindlaksmääratud kulusid ja teenuseühikuid läbi vaadata tulemuslikkuse kava võimaliku läbivaatamise eesmärgil;
- (2) kohustus arvata kindlaksmääratud kuludest maha aeronavigatsiooniteenuse osutajatele antud riiklikud vahendid (liidu õiguses sätestatud nõue, mis ei kuulu EUROCONTROLi ühisesse poliitikasse);
- (3) marsruudi navigatsioonitasude kasutamine ühisprojektide rahastamiseks;
- (4) liiklusriski jagamise mehhanismi näitajad ja väärtused;
- (5) teatavate järgmisesse eelarveaastasse tehtavate ülekanadmiste aeg ja kord, näiteks liiklusriski jagamise mehhanismi ja kuluriski mehhanismi kohandused;
- (6) aeronavigatsiooniteenuse osutajate stiimulite üksikasjad;
- (7) tulemuslikkusega seotud tingimused, mida on vaja lihtsustatud tasude süsteemi väljatöötamiseks ja kohaldamiseks.

Põhimõtete eelnõu on kooskõlas määruse (EL) 2019/317 artikli 22 lõikega 4, mille kohaselt ei võeta kapitalikulude arvutamisel arvesse kulusid, mis aeronavigatsiooniteenuste osutajatel tekivad põhivara rentimisest.

Kohaldamistingimuste kavandatud muudatused käsitlevad artiklit 5 (teekonnamegur), artiklit 6 (massitegur) ja artiklit 8 (erandid), eelkõige seoses konkreetse õhusõiduki maksimaalse stardimassi arvutamisega. Viimati nimetatud ettepanekuga asendatakse praegune arvutus, mis põhineb õhuruumi kasutaja kohasel ja õhusõiduki tüübi kohasel keskmisel maksimaalsel stardimassil, ja see jõustuks 1. jaanuaril 2020.

Lisaks sellele teeb Eurocontroli marsruudi navigatsioonitasude keskasutus kaks muudatusettepanekut kohaldamistingimuste kohta. Neist esimene on uue klausli lisamine seoses pangakuludega, mis tulenevad arvete tasumisest õhuruumi kasutajate poolt. Teine ettepanek on seotud arvete alusel tehtavate maksete reaga, kui õhuruumi kasutajad ei edasta Eurocontroli marsruudi navigatsioonitasude keskasutusele juhiseid.

³ Komisjoni 11. veebruari 2019. aasta rakendusmäärus (EL) 2019/317, millega kehtestatakse ühtse Euroopa taeva algatuse raames tulemuslikkuse kava ja tasude süsteem ning tunnistatakse kehtetuks rakendusmäärused (EL) nr 390/2013 ja (EL) nr 391/2013 (ELT L 56, 25.2.2019, lk 1).

Marsruudi navigatsioonitasude sissenõudmise piirkondade loetelu, mis on esitatud kohaldamistingimuste 1. lisas, sisaldab järgmisi ajakohastusi: Bulgaaria ja Rumeenia tasude sissenõudmise piirkondade kirjelduste redaktsioonilised muudatused, Põhja-Makedoonia uus nimi ja Ukraina tasude sissenõudmise piirkonna uus kirjeldus.

Nimetatud muudatustega tugevdatakse liidu transporditaristu maksustamispoliitika põhimõtet: kasutaja maksab.

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Kavandatud õigusaktidega tagatakse jätkuv kooskõla ühtse Euroopa taeva tulemuslikkuse kava ja tasude süsteemi käsitlevate ELi eeskirjadega ning liit peaks neid õigusakte toetama. Tehakse ettepanek, et liikmesriigid, kes tegutsevad ühiselt liidu nimel, nõustuvad kavandatud õigusaktides tehtavate muudatustega. .

Kavandatud õigusakt muutub osalisriikidele siduvaks kooskõlas kokkuleppe artikli 6 lõike 1 punktiga a, milles on sätestatud, et: „otsused artikli 3 lõike 2 punktides a–f ja h osutatud küsimustes tehakse kõikide kokkuleppe osalisriikide ühehäälsel otsusega ja need on kõikide kokkuleppe osalisriikide suhtes siduvad; kui ühehäälsel otsusele ei jõuta, teeb laiendatud komisjon otsuse kahekolmandikulise häälteenamusega; kokkuleppe osalisriik, kes ei saa kaalukatel riigisisestel kaalutlustel kõnealust otsust kohaldada, esitab laiendatud komisjonile seletuskirjas selle põhjused.“

Kavandatud õigusaktide reguleerimisese on suures osas hõlmatud liidu õigusaktidega, eelkõige määrusega (EL) 2019/317. Kõnealused õigusaktid võivad seega mõjutada ühiseeskirju või muuta nende kohaldamisala. Selle tulemusena on liidul ELi toimimise lepingu artikli 3 lõike 2 viimase osa kohaselt ainuvälispädevus.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikes 9 on sätestatud, et „[n]õukogu võtab komisjoni ettepaneku põhjal vastu otsuse, millega kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku.“

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõiget 9 kohaldatakse olenemata sellest, kas liit on asjaomase organi liige või asjaomase lepingu osaline⁴.

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, aga „võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“⁵.

⁴ Euroopa Kohtu 7. oktoobri 2014. aasta otsus kohtuasjas Saksamaa vs. nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punkt 64.

⁵ Euroopa Kohtu 7. oktoobri 2014. aasta otsus kohtuasjas Saksamaa vs. nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Laiendatud komisjon on kokkuleppega loodud organ ning õigusaktid, mida laiendatud komisjon peab vastu võtma, on õigusliku toimega aktid. Kavandatud õigusaktid on rahvusvahelise õiguse alusel siduvad kooskõlas kokkuleppe artikli 6 lõike 1 punktiga a.

Kavandatud õigusaktidega ei täiendata ega muudeta kokkuleppe institutsioonilist raamistikku.

Seega on kavandatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaalõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatud õigusakti eesmärgist ja sisust, mille kohta liidu nimel seisukoht võetakse. Kui kavandatud õigusaktiga taotletakse kaht eesmärki või reguleeritakse kaht valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks, kuid teine on üksnes kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus materiaalõiguslik alus, st peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav õiguslik alus.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kavandatud õigusakti peamine eesmärk ja sisu on seotud transpordiga (ELi toimimise lepingu VI jaotis).

Ettepanekus esitatud otsuse materiaalõiguslik alus on seega ELi toimimise lepingu artikli 100 lõige 2.

4.3. Järeldus

Ettepanekus esitatud otsuse õiguslik alus peaks seega olema Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 100 lõige 2 koostoimes artikli 218 lõikega 9.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

milles käsitletakse Eurocontroli laiendatud komisjonis Euroopa Liidu nimel võetavat seisukohta marsruudi navigatsioonitasude kulubaasi kehtestamise ja ühikumäära arvutamise põhimõtete ning marsruudi navigatsioonitasude süsteemi tingimuste ja maksetingimuste kohaldamise kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 100 lõiget 2 koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) 1. jaanuaril 1986. aastal jõustus marsruudi navigatsioonitasusid käsitlev mitmepoolne kokkulepe (edaspidi „kokkulepe“)⁶.
- (2) Vastavalt kokkuleppe artikli 3 lõikele 2 võtab laiendatud komisjon vastu aeronavigatsioonitasude arvutamisel aluseks võetavate kulude hindamise põhimõtted ja selliste tasude kohaldamise ja maksmise tingimused.
- (3) Laiendatud komitee võtab enne oma 113. istungjärku, mis toimub 20.–21. novembril 2019, või istungjärgu käigus kirjaliku menetluse teel vastu otsused marsruudi navigatsioonitasude kulubaasi kehtestamise ja ühikumäärade arvutamise põhimõtete ajakohastamise kohta ning marsruudi navigatsioonitasude süsteemi kohaldamise tingimuste ja maksetingimuste ajakohastamise kohta (edaspidi „otsused“).
- (4) On asjakohane määrata kindlaks seisukoht, mis võetakse liidu nimel Eurocontroli laiendatud komisjonis, kuna nende otsuste sisu on suures osas hõlmatud liidu õigusaktidega, nimelt komisjoni rakendusmäärusega (EL) 2019/317⁷. Seega võivad need õigusaktid mõjutada ühiseeskirju või muuta nende kohaldamisala ja liidul on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 3 lõike 2 kohaselt ainuvälispädevus.
- (5) Otsuste eesmärk on tagada jätkuv kooskõla liidu transpordialaste eeskirjadega, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 549/2004⁸ ja rakendusmäärusega (EL) 2019/317. Seetõttu tuleks toetada nende otsuste vastuvõtmist.

⁶ <https://www.eurocontrol.int/sites/default/files/article/attachments/multilateral-agreement-relating-to-route-charges.pdf>

⁷ Komisjoni 11. veebruari 2019. aasta rakendusmäärus (EL) 2019/317, millega kehtestatakse ühtse Euroopa taeva algatuse raames tulemuslikkuse kava ja tasude süsteem ning tunnistatakse kehtetuks rakendusmäärused (EL) nr 390/2013 ja (EL) nr 391/2013 (ELT L 56, 25.2.2019, lk 1).

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2004. aasta määrus (EÜ) nr 549/2004, millega sätestatakse raamistik ühtse Euroopa taeva loomiseks (raammäärus) (ELT L 096, 31.3.2004, lk 1).

- (6) Liidu seisukoha esitavad ühiselt ELi liikmesriigid, kes on Eurocontroli laiendatud komisjoni liikmed,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Seisukoht, mis võetakse liidu nimel kirjaliku menetlusega enne Eurocontroli laiendatud komisjoni istungjärku 28. novembril 2019 või selle käigus, on järgmine:

- a) toetada marsruudi navigatsioonitasude kulubaasi kehtestamise ajakohastatud põhimõtteid⁹;
- b) toetada marsruudi navigatsioonitasude süsteemi kohaldamise ajakohastatud tingimusi ja ajakohastatud maksetingimusi¹⁰.

Artikkel 2

Artiklis 1 nimetatud seisukoha esitavad ühiselt liidu liikmesriigid, kes on Eurocontroli laiendatud komisjoni liikmed.

Artikkel 3

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*

⁹ <https://ext.eurocontrol.int/ftp/?t=93085cefad506a898b74bf51ae9f2ec6> Eurocontrol Document No 19.60.01

¹⁰ <https://ext.eurocontrol.int/ftp/?t=5db7f9ad4dda0c0a7803388ca46b101e> Eurocontrol Document No 19.60.02-1